

ÜLENURME GÜMNAASIUMI ARENGUKAVA

2024–2029

Kambja vald 2023

Sisukord

Ülenurme Gümnaasiumi otsesed eelkäijad ja asukoht	3
Ülenurme Gümnaasiumi moto, visioon, missioon ja põhiväärtused	3
Ülenurme Gümnaasiumi põhiväärtused tähestikuliselt koos selgitustega	4
Ülenurme Gümnaasiumi lill	6
Visuaal: ÜG moto, missioon, visioon, eesmärgid	7
Ülenurme Gümnaasiumi arengukava arengueesmärgid 2024–2029	8
Arengukava eesmärkide mõõdikud ja arengukava seire	9

Lisad

1. Ülenurme Gümnaasiumi praegune olukord: tugevused, parendusvaldkonnad ja peamised lahendamist vajavad ülesanded, nn kõvad pähklid	13
2. Arengukava lähtealused ja koostamise kulg	19
3. Haridusvaldkonna peamised suundumused ja võimalikud riskid	24

Ülenurme Gümnaasiumi otsesed eelkäijad:

Reola mõisakool (1766)

Reola vallakool (1819)

Reola mittetäielik keskkool (1945)

Reola 8-klassiline kool (1961)

Ülenurme keskkool (1984).

Asukoht

Kohaliku omavalitsuse täistsükli¹ üldhariduskool – Ülenurme Gümnaasium – asub Kambja valla Ülenurme alevikus, Tartu mnt 5.

Ülenurme Gümnaasiumi moto ehk juhtmõte

Igal nurmel oma vili, Ülenurmel tarkuse- ja headusevili.

Visioon²

Ülenurme Gümnaasium on väärtuspõhine, võimestav³ ja hinnatud kool.

Missioon⁴

Õpime ja areneme järjepidevalt. Toetame õpilaste võimekust, töökust ja visadust nende kujunemisel kooli põhiväärtuste vaimus.

Põhiväärtused⁵:

- **TERVIS ja TERVISEEDENDUS; TRADITSIOONID**
- **ISIKUPÄRA**
- **HOOLIVUS**
- **ETTEVÕTLIKKUS**

¹ Täistsükli üldhariduskool, st õpe toimub 1.–12. klassis.

² Visioon ehk tulevikuvaade kirjeldab lühidalt seda, millised soovime olla tulevikus.

³ Võimestama ehk võimeliseks, suutlikuks tegema, suurendama motivatsiooni ja jõudu midagi korda saata (nt korraldada, kontrollida ja juhtida oma elu puudutavaid tegevusi).

⁴ Missioon ehk kooli olemasolu üldeesmärk: miks ja kelle jaoks me tegutseme.

⁵ (Põhi)väärtused ehk ühised püsivad hinnangud ja hoiakud või hoiakute kogum, suhtumised ja käitumisreeglid, nn väärtuste võrk, mis aitavad meil kõigil kooli missiooni tulemuslikult rakendada ja visioonis kirjeldatuni jõuda.

- VASTUTUSTUNNE
- ÕIGLUSTUNNE; ÕPIHUVI ja -OSKUSED
- RÕÕM
- KOOSTÖÖ

Akronüümina ehk sõnade algustähtedest moodustatud sõnana: **TIHE VÕRK**

Ülenurme Gümnaasiumi põhiväärtused tähestikuliselt koos selgitustega:

ETTEVÕTЛИKKUS

Ettevõtlikkus ehk teotahe, pealehakkamine on tahtmine midagi korda saata, ära teha, saavutada.

Meie koolipere hindab ettevõtlikkust, sest viimane eeldab loovust, julgust, nutikust, analüüsi- ja koostöövõimet, läbirääkimiste oskust, planeerimist, ajastamist, visadust, püsivust jm.

HOOLIVUS

Hoolivus tähendab empaatiat: oskust teisi märgata ja tajuda, mõista ja neisse kaasatundvalt suhtuda, oskust ja tahet teistele tähelepanu pöörata ning teistega arvestada. Hoolivus on ühtekuuluvuse, meie-tunde alus.

Meie koolipere hoolib iseendast ja ümbritsevast: inimestest ja keskkonnast. Hoiame enda, teiste ja kooli vara ning loodust. Austame kooli kodukorda, järgime kokkuleppeid, arvestame üksteise vajaduste ja eripäraga, vajadusel abistame või sekkume. Suhtleme kõikidega viisakalt ja sõbralikult. Oleme orienteeritud probleemide ja konfliktide lahendamisele ega toeta kiusamist. Tegutseme heaperemehelikult ja säästvalt. Hoolime oma kodust, koduvallast ja kodumaast, rahvast, keelest, kultuurist, loodusest ning maailma kultuuripärandist.

ISIKUPÄRA

Isikupära ehk omapära või eripära tähendab teistest eristuvaid tunnuseid või omadusi. Kõik inimesed on vähem või rohkem isikupärased, on erinevates asjades, erinevatel aladel andekad. Tähtis on ära tunda õppija isikupära, anne, ning selle väljaarendamist toetada.

Arvestame meid ümbritsevate inimeste – kolleegide, õpilaste lastevanemate jne – isikupäraga. Selleks on vaja kannatlikkust, empaatiat, sallivust, tarkust ja kogemusi.

KOOSTÖÖ

Koostöö on mitme isiku või isikute rühma vaheline eesmärgistatud tegutsemine ühiste eesmärkide saavutamiseks ja probleemide lahendamiseks. Koostööd tehakse selleks, et ühendada jõud, tekitada sünergia ning saavutada seda, mida üksi ei suudeta.

Väärtustame ja teeme koostööd. Selle eelduseks on valmisolek teisi kuulata ja nendega arvestada, inimestesse lugupidavalt suhtuda ja nendega suhelda, neid kaasates, et osapoolte isikupära arvestades ja takistusi ületades tulemusteni jõuda.

RÕÕM

Rõõmutunne on seisund, mis soodustab sõbralikke suhteid, empaatiat, koostööd, tervist ja tervise edendamist, õpihuvi, toetab koostööd ning tasakaalu.

Rõõmustame nii enese kui ka teiste edusammude ja kordaminekute üle. Oskame ja soovime rõõmustada ka väikeste asjade üle. Vältime kadedust.

TERVIS ja TERVISEEDENDUS

Tervis on kehaline, sotsiaalne ja vaimne heaolu. Tervislik seisund kas toetab või takistab inimese arengut ja tegutsemist. Seepärast on oluline tervise edendamine.

Hoolitseme enese vaimse ja kehalise tervise eest ning käitume nii enese kui ka teiste vaimse ja füüsilise tervisega arvestavalt. Hindame tervist väärtustavat ja hoidvat elulaadi ning tervisliku elukeskkonna sihipäraselt kujundamist. Liigume, tegutseme, sh toitume tervislikult; oskame, suudame ja tahame keskenduda ning pingutada, samuti puhata ning taastuda. Tervisekäitumine ehk tervislikud harjumused on kujunenud meie igapäevaelu osaks. Kool, sh koolikeskkond toetab tervislikke eluviise.

TRADITSIOONID

Traditsioonid on teatud ajavahemiku järel korratavad või korduvad toimingud, sündmused, kombed, tavad vms. Need aitavad luua ja hoida kooli ühtekuuluvustunnet, ühiseid eetilisi väärtusi, aitavad väärtustada inimesi, lisavad kindlustunnet, aitavad end tunda kodukoha, kogukonna, kooli, koduvalla ja riigi liikmena ja täisväärtusliku kodanikuna ning saada osa põlvkondade järjepidevusest.

Väärtustame oma kooli toredaid traditsioone ning oma esivanemate pärandit – eesti keelt ja kultuuri.

VASTUTUSTUNNE

Vastutustunne on võime või oskus tagada millegi ladus toimimine, kellegi hea käekäik, õige käitumine; kohustus enda või teiste tegevuse või tegevusetuse tagajärgedest aru anda. Vastutus- ehk kohusetunne on eeldus iseseisva ja ennastjuhtiva õppija kujunemisel.

Vastutame oma mõtete, sõnade ja tegude eest. Kui julgeme midagi teha, siis julgeme seda ka tunnistada. Julgeme tunnistada oma vigu ja eksimusi.

ÕIGLUSTUNNE

Õiglustunne on südametunnistus, arusaam, ettekujutus sellest, mis on eetiline, õige ja õiglane, nt erapooletus, võrdne kohtlemine, headus, lubadustest ja kokkulepetest kinnipidamine ehk sõnapidamine.

Oleme õiglased nii enese kui ka teiste vastu. Püüame igas olukorras tasakaalukaks jääda ning leida ühisosa teiste õiguste ja huvidega. Julgeme astuda välja nõrgemate kaitseks ning ebaõigluse vastu. Julgeme tunnistada oma vigu ja eksimusi.

ÕPIHUVI ja -ÕPIOSKUSED

Õpihuvi on tahe midagi teada saada, tundma õppida, soov targemaks saada. Õppimine, sh õppima õppimine ehk õpioskused on vajalikud kõigile: õpilastele, õpetajatele jt koolitöötajatele, lapsevanematele. Õppimine viib mõtlemisoskuseni, st oskuseni mõistuse abil seoseid leida, järeldusi teha, selguseni jõuda, probleemi lahendada. Asjakohane on Konfutsiusele omistatav ütlus: „Õppimine ilma mõtlemiseta on tühi töö, mõtlemine ilma õppimiseta aga lausa ohtlik.“

Soovime targemaks saada, midagi uut tundma õppida ja kogeda. Meid ei heiduta raskused, ajutised tagasilöögid ega järjepidev töö.

Ülenurme Gümnaasiumi lill

Ülenurme Gümnaasiumi nime ja visuaalse nähtavuse tõstmise ning tunnustussüsteemi arendamise eesmärgil võetakse kasutusele kooli lill – **nurmenukk** – millel on eesti rahvakeeles käibel üle 200 nimetuse.

Ülenurme Gümnaasiumi arengukava arengueesmärgid 2024–2029

Seatud arengueesmärgid on kooskõlas Eesti riigi ja Kambja valla haridusstrateegiliste sihtidega ning lähtuvad kooli sisehindamise tulemustest (vt tabel 5). Õppenõukogu otsustas seada kooli arengukava perioodiks ühe üldeesmärgi ning viis strateegilist eesmärki, kokku viies valdkonnas: 1) isikkoosseisu juhtimine; 2) õppe- ja kasvatustegevus; 3) koostöö huvirühmadega ja avalikud suhted; 4) ressursside juhtimine; 5) eestvedamine ja strateegiline juhtimine.

Üldeesmärk

Ülenurme Gümnaasium võimaldab kvaliteetset 21. sajandi haridust.

Arengukava strateegilised eesmärgid

Nr 1. Pädev, kvalifitseeritud, motiveeritud ning kooli väärtustele tuginev töötajaskond: õpetajad ja tugimeeskond. Valdkond: isikkoosseisu juhtimine.

Nr 2. Õpilaste isikupära ja huvidega arvestamine, nende arengu toetamine, iseseisvate õpioskuste kujundamine. Valdkond: õppe- ja kasvatustegevus.

Nr 3. Ladus koostöö eri huvirühmadega – õpilastega, lastevanematega, kooli pidajaga jt. Valdkond: koostöö huvirühmadega ja avalikud suhted.

Nr 4. Nüüdisaegne, motiveeriv, esteetiline, keskkonnasäästlik ning turvaline töö- ja õpi-keskkond koolis. Valdkond: ressursside juhtimine.

Nr 5. Kooli organisatsioonikultuur on väärtuspõhine. Kool taotleb kõigi osapoolte professionaalsust, koostööd, arengut ja heaolu. Valdkond: eestvedamine ja strateegiline juhtimine.

Eesmärkide elluviimiseks kavandatavad konkreetsed tegevused fikseeritakse tegevuskavas, mis on kooli iga-aastase üldtööplaani osa. Arengukava elluviimise tulemuslikkust hinnatakse õppeaasta kokkuvõttes. Parendustegevused ja kooli arengu ülesanded (nn kõvad pähklid) esitatakse sisehindamisel.

Arengukava eesmärkide mõõdikud ja arengukava seire

Arengukavas püstitatud eesmärkide elluviimiseks on kavandatud tegevuskava, mis on lõimitud kooli üldtööplaani. Igal aastal kavandatakse lähtuvalt arengukava eesmärkidest kooli üldtööplaanis konkreetsed ülesanded ja tegevused. Arengukava täitmise põhjalikum seire toimub iga õppeaasta lõpus ning kajastub õppeaasta kokkuvõttes. Arengukava seiretegevuse aluseks on kokku lepitud arengukava eesmärkide mõõdikud, mis on esitatud alljärgnevas tabelis. Seiretegevuste tulemusena saadakse teavet arengukava tegevuste täitmise kohta ning hinnatakse, kas seatud eesmärgid on endiselt päevakohased.

1. Vald kond: isikkoosseisu juhtimine		
Mõõdikud	Algtase	Sihttase
Õpetajate vastavus kvalifikatsioonile.	ÜG õpetajaskonna kvalifikatsioon on olnud aastaid vabariigi keskmisest kõrgem; nt 2022/23. õa algul vastas kvalifikatsioonile 85% õpetajatest.	95% õpetajatest vastab kvalifikatsioonile.
Õpetajate eneseanalüüsi ankeetides, arenguvestlustel ning ainesektsioonides arutatakse sihipäraselt kooli väärtuse rakendamist õppe- ja kasvatustöös.	Algtaset ei ole määratud, sest õpetajate eneseanalüüsi ankeedi abil ei ole enne sinise arengukava vastuvõtmist kooli väärtuste rakendamist käsitletud.	Soovime jõuda tulemuseni, kus kogu kollektiiv (isikkoosseis) lähtub oma tegevustes kooli ühistest väärtustest ning see kajastub eneseanalüüsi ankeetides. Sisehindamisel koostatakse tulemustest kvalitatiivne kokkuvõte.
Kooli isikkoosseisu osalemine liikumis-, tervise- ja/või sporditegevuses.	Algtaset ei ole määratud, sest varem pole seda tehtud.	Kogu isikkoosseis ehk 100% kollektiivi liikmetest osaleb mingis liikumis-, tervise- ja/või sporditegevuses.
Kooli töötajaskonna osalemine ühissetevõtmistes (õppeväljasõitudel jm).	Kooli ühissetevõtmistes (õppeväljasõitudel) osales 2022/23. õa ligi 50% töötajaskonnast.	Kooli ühissetevõtmistes, sh (õppeväljasõitudel) osaleb vähemalt 75% töötajaskonnast.
Õpetajate rahulolu: a) tööga; b) koolipidaja ja rahastusega; koostööga (Harno uuring).	Õpetajate rahulolu: a) tööga – oli nii 2021. kui ka 2018. a 4,3: ei erinenud statistiliselt usaldusväärtuselt riigi keskmisest tulemusest; b) rahulolu koolipidaja ja rahastusega oli 2021. a 3,2: ei erinenud statistiliselt usaldusväärtuselt riigi keskmisest tulemusest.	a) taseme hoidmine; b) taseme tõstmine.

2. Valdkond: õppe- ja kasvatustegevus		
Möödikud	Algtase	Sihttase
Põhikooli lõpetajate õpingute jätkamine.	Õpinguid jätkab 100% lõpetanutest.	Õpinguid jätkab 100% lõpetanutest.
Õpilaste väljalangevus 3. kooliastmest ja gümnaasiumiastmest kooli õpilaste üldarvust.	20.06. 2023 õppenõukogu otsusega arvati gümnaasiumiastmest edasijõudmatuse tõttu välja kaks (2) õpilast.	0%
Kooli gümnaasiumiosa panus õpilaste edasijõudmisse eesti keele ning kitsa ja laia matemaatika eksami põhjal (Harno uuring).	Gümnaasiumi panus õpilaste edasijõudmisesse (2020–2022): * eesti keeles oli kooli panus 2022. a oodatud keskmisest kõrgem; 2021. ja 2020. a – ootuspärane; * kitsas matemaatikas oli kooli panus 2022. a oodatud keskmisest kõrgem, 2021. ja 2020. a – ootuspärane; * laias matemaatikas oli kooli panus 2022. a oodatud keskmisest madalam, 2021. ja 2020. a – ootuspärane.	Gümnaasiumi panus õpilaste edasijõudmisesse: * eesti keeles ja kitsas matemaatikas on kooli panus oodatud keskmisest kõrgem – taseme hoidmine; * laias matemaatikas on kooli panus oodatud keskmisele vastav või keskmisest kõrgem – taseme tõstmine.
Lapsevanemate hinnang: lapse rahulolu kooliga (Harno uuring).	Lastevanemate keskmine hinnang nii 2021. (3,8) kui ka 2018. aastal (3,9) ei erinenud statistiliselt usaldusväärselt riigi keskmisest tulemusest.	Taseme hoidmine.
Lastevanemate hinnang õpiabile.	Lastevanemate keskmine hinnang 2021. a (3,2) oli statistiliselt usaldusväärselt riigi keskmisest tulemusest (3,8) madalam.	Taseme tõstmine vähemalt riigi keskmise tasemeni.
Õpilaste osalemine (maakondlikel, vabariiklikel, rahvusvahelistel individuaalsetel ja võistkondlikel) olümpiaadidel.	Võitmise kohustust õpilastel ja juhendavatel õpetajatel ei ole, seepärast pole ka selget algtaset määratud: olulisem on olümpiaadidel osalemine, st protsess, saavutatud kõrged kohad olümpiaadidel (vt sisehindamise aruanne) on lisaväärtuseks.	Sihttasemenä on eelkõige oluline olümpiaadi(de)ks valmistumise ja neil osalemise protsess: osalemine maakondlikel, vabariiklikel ja rahvusvahelistel spordivõistlustel, seal saavutatud kõrged kohad on lisaväärtus, mis teeb au võitjatele ja koolile.

3. Valdkond: koostöö huvirühmadega ja avalikud suhted		
Mõõdikud	Algtase	Sihttase
Huvirühmade kaasatus kooli tegevustesse.	Kooli esindajate kohtumised kooli hoolekogu, vanematekogu ja õpilasesindusega.	Kooli esindajate regulaarsed ja mõtestatud kohtumised ning teabevahetus hoolekogu, vanematekogu ja õpilasesindusega (kvalitatiivne hinnang.)
Lastevanemate hinnang kooli mainele (Harno uuring).	2021. aastal oli lastevanemate keskmine hinne kooli mainele 3,6: see oli riigi keskmisest tulemusest statistiliselt usaldusväärselt madalam.	Taseme tõstmine riigi keskmiseni.
Lastevanemate hinnang kooli huviharidusele (Harno uuring).	Lastevanemate keskmine hinnang nii 2021. kui ka 2018. aastal ei erinenud statistiliselt usaldusväärselt riigi keskmisest tulemusest.	Taseme hoidmine.

4. Valdkond: ressursside juhtimine		
Mõõdikud	Algtase	Sihttase
Kooli füüsiline õpikeskkond.	Spordihoone valmis 2022. a lõpul – see on uus: algklasside maja e B-korpus valmis 2017. a: A-korpus on kõige vanem (1984) ning vajab uuendamist.	Kooli A-korpus on renoveeritud.
Kooli digikeskkonna aja- ja asjakohasus (Harno uuring).	Õpetajate keskmine hinnang nii 2021. kui ka 2018. aastal ei erinenud statistiliselt usaldusväärselt riigi keskmisest tulemusest.	Taseme hoidmine.

5. Valdkond: eestvedamine ja strateegiline juhtimine		
Mõõdikud	Algtase	Sihttase
Õpetajate hinnang kooli mainele (Harno uuring).	2021. aastal oli õpetajate keskmine hinne kooli mainele 4,3: see ei erinenud statistiliselt usaldusväärtuselt riigi keskmisest tulemusest.	Taseme hoidmine.
Õpetajate hinnang õpetajate ja õpilaste suhtele (Harno uuring).	2021. aastal oli ÜG õpetajate hinnang õpilaste ja õpetajate suhtele 4,4, mis ei erinenud statistiliselt usaldusväärtuselt riigi keskmisest tulemusest.	Taseme hoidmine.
Kooli isikkoosseisu rahulolu	Nii 2021. kui ka 2018. aastal	Taseme hoidmine.

juhtimisega: tagasisidega (Harno uuring).	oli ÜG õpetajate rahulolu keskmine tulemus 4,2, mis ei erinenud statistiliselt usaldusväärtuselt riigi keskmisest tulemusest.	
---	---	--

Arengukava uuendamise kord

ÜG arengukava uuendatakse:

- haridusalaste õigusaktide muutumisel, sh riikliku õppekava muutumisel;
- ÜG õppenõukogu või ÜG hoolekogu motiveeritud ettepanekul;
- ÜG eelarve ja investeeringute muutumisel.

Arengukava tegevuskava

ÜG arengukava täitmise tegevuskava sisaldub kooli iga-aastases üldtööplaanis.

LISAD

1. Ülenurme Gümnaasiumi praegune olukord:

tugevused, parendusvaldkonnad ja peamised lahendamist vajavad ülesanded (väljakutsed), nn kõvad pähklid.

Ülenurme Gümnaasiumis õppis 2022/2023. õppeaastal peaaegu 1300 õpilast, neist gümnaasiumiastmes 182. Õpilaste arv koolis on viimase kaheksa aasta jooksul pidevalt kasvanud, 2015/2016. õa õppis koolis 800 õpilast. Kui üldjuhul napib eesti koolidesse õpilasi, siis Ülenurme Gümnaasiumis käib õpilasi nõnda arvukalt, et koolihoone, eelkõige A-korpus, on neile ja õpetajatele kitsaks jäänud. Seepärast on Kambja vald rajamas Tõrvandisse uut põhikooli.

Tabel 1. Õpilaste arv ÜG-s kooliastmete lõikes 2015/2016–2022/2023
(„Haridussilm“, <https://www.haridussilm.ee>)

Õppeaasta	I kooli- astmes	II kooli- astmes	III kooli- astmes	Põhikoolis õpilasi kokku	Gümnaasiumiastmes	Õpilasi kokku
2022/2023	377	403	317	1097	182	1279
2021/2022	350	399	264	1013	182	1195
2020/2021	359	350	235	944	177	1121
2019/2020	382	301	217	900	161	1061
2018/2019	378	258	221	857	151	1008
2017/2018	327	234	209	770	143	913
2016/2017	284	213	207	704	139	843
2015/2016	240	218	188	646	154	800

Ülenurme Gümnaasiumis töötas 2022/2023. õa 109 koolitöötajat, sh 87 õpetajat. Töötajaskonda kuulusid mh tugispetsialistid: haridusliku erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ehk HEVKO ja kaks sotsiaalpedagoogi. 2022/23. õppeaastal oli täitmata kooli psühholoogi ametikoht, kuid

vajalik teenus oli õpilastele tagatud. Algselt koolihoones, seejärel uues spordihoones töötas ja osutas vajadusel meditsiinilist abi kooliõde.

Tabel 2. Õpetajate arv ja sooline koosseis („Haridussilm“)

Õppeaasta	Mees	Naine	Kokku
2022/2023	17	70	87
2021/2022	13	63	76
2020/2021	13	57	70
2019/2020	11	53	64
2018/2019	14	51	65
2017/2018	12	48	60
2016/2017	12	47	59
2015/2016	10	45	55

Kooli õpetajaskond on jagunenud erinevatesse vanuserühmadesse suhteliselt ühtlaselt: kõige arvukamalt oli 2022/2023. õppeaastal 40–49 aastaseid õpetajaid (22 õpetajat ehk 25%), järgnesid 30–39 aastaste vanuserühm (19 õpetajat ehk 22%), 60+ vanuserühm (17 õpetajat ehk 20%), nooremad kui 30 (15 õpetajat ehk 17%) ja 50–59 aastaseid õpetajad (14 õpetajat ehk 16%). Kui Eesti koolides oli õppeaastail 2018/2019–2021/2022 keskmiselt 12 õpilast õpetaja kohta, siis Ülenurme Gümnaasiumis oli see näitaja 18 õpilast õpetaja kohta.

Tabel 3. Õpetajate vanuseline koosseis („Haridussilm“)

Õpetajate vanuserühmad	Noorem kui 30	30–39	40–49	50–59	60+	õpetajate arv kokku
õppeaastate kaupa	õpetajate arv	õpetajate arv	õpetajate arv	õpetajate arv	õpetajate arv	
2022/2023	15	19	22	14	17	87
2021/2022	14	15	17	13	17	76
2020/2021	12	21	9	12	16	70
2019/2020	13	18	7	12	14	64
2018/2019	12	22	6	13	12	65
2017/2018	9	19	7	13	12	60
2016/2017	8	18	7	13	13	59
2015/2016	8	14	8	13	12	55

Ülenurme Gümnaasiumi õpetajaskonna kvalifikatsioon on olnud Eesti keskmisest kõrgem. Tasemeõpingutega tegelevad, st õpetaja kvalifikatsiooni taotlevad peamiselt nooremad kui 30 aastased koolitöötajad (alla 30 seas oli selliseid inimesi 7; 30–39 aastaste seas oli tasemeõppes osalejaid 3).

Tabel 4. Ülenurme Gümnaasiumi õpetajate kvalifikatsioon („Haridussilm)

Õppeaasta	Omavad kvalifikatsiooni	Jätkavad veel tasemeõppes
2022/2023	74	13
2021/2022	64	12
2020/2021	67	3
2019/2020	59	5
2018/2019	62	3
2017/2018	53	7
2016/2017	54	5
2015/2016	51	4

Sisehindamise tulemused. ÜG olulisemad tugevused, parendusvaldkonnad ja peamised lahendamist vajavad ülesanded – proovikivid ehk kõvad pähklid – on esitatud alljärgnevas tabelis.

Tabel 5. Sisehindamise tulemuste koondtabel

1. Isikkoosseisu (personali) juhtimine	
Kooli tugevused	Kooli parendusvaldkonnad

- Kaalukas osa õpetajatest omab õpetaja kvalifikatsiooni ning kõikide spordialade treenerid on litsentseeritud. - ÜG staažikas õpetajaskond omab suurt kogemustepagasit, on asjatundlik, valmis kaasa mõtlema ning arutama, oskavad suhelda, on koostöövalmis. - Koolis on käibel isikkoosseisu tunnustamise tavad (sünnipäevadel õnnitlemine, parimate õpilaste, sh olümpiaadidel, konkurssidel ja spordivõistlustel silma paistnute meelepidamine jm).	- Õpetajate tasustamise põhimõtted ning ametialane tunnustamissüsteem vajavad uuendamist. - Kooli isikkoosseis on moodustunud kahe asutuse liitmisel ja vajab jätkuvalt ühtseks organisatsiooniks, „meie“ koolipereks kujundamist. - Täiendamist vajab õpetajate eneseanalüüsil rajaneva töö tulemuslikkuse hindamine ja tagasisidestamine. - Kogu isikkoosseis on vaja kaasata õppe- ja kasvatustöö ajakohastamisse, samuti vajab osa töötajaskonnast võimestamist ning suhtlemisalast koolitamist. - Läbi arutamist ja täiendamist vajab uute töötajate koolieluga kohanemise ja toetamise süsteem, sh vaimse tervise hoidmine ning isikkoosseisu koolitamisvajadustega seonduv.
--	--

Peamised lahendamist vajavad ülesanded, nn kõvad pähklid

Õppe- ja kasvatustöö võtmeisik on õpetaja. Hea (asjatundlik, professionaalne, pädev, pühendunud) õpetaja on tark oma (kitsamal) erialal, ainevaldkonnas, samas oskab ja soovib ta aidata kaasa õpilase terviklikule arengule. Hea õpetaja on hooliv, vastutustundlik, õiglane, koostöövalmis ja ettevõtlik; märkab, arvestab ja toetab õpilaste isikupära ning võimeid; innustab ja hoiab õpihuvi, aitab õpilasel välja selgitada oma õpioskused ning toetada õpilase mõtlemis- ja tegevusoskuse kujunemist; oskab ise väikestest asjadest rõõmu tunda ning tekitada rõõmu ka õpilastes. Ülenurme Gümnaasiumi oluline ülesanne on aidata kaasa eelkõige selliste õpetajate kujunemisele ja tööle koolis.

2. Õppe- ja kasvatustegevus

Kooli tugevused	Kooli parendusvaldkonnad
- Kool osaleb mitme programmi ja võrgustiku töös. - Ainekomisjonide töö ainenädalate, õppekäikude, projektinädalate jms korraldamisel. - Kooli panus õpilaste edasijõudmisesse (õppetöö tõhususse ehk kvaliteeti): ÜG on akadeemiliste tulemuste saavutamisel teiste koolide võrdluses olnud tulemuslik (kooli panus on olnud oodatust kõrgem). - Kõrge kvaliteediga koolikooride tegutsemise traditsioon.	- Enamate võimaluste (valikkursuste pakkumine) loomine individuaalsete valikute tegemiseks õppeprotsessis. - Gümnaasiumiastme arendamine vajab suuremat tähelepanu. - Nüüdisaegsete õpikäsituste ja õpimeetodite süsteemsem ja julgem rakendamine. Toetava tagasiside andmine, õpiabi kvaliteedi tõstmine, õppetöö suurem mõtestamine. - Osaliselt väljaspool koolihooneid toimuva õppetöö laiendamine. - Andekate õpilaste tähelepanelik toetamine.

• Sporditegevus (nii saavutus- kui ka harrastussport) on olnud kooli visiitkaardiks. • Kogukonnapraktika, st kogukonna heaks tehtav töö traditsioon. • Digivahendite kasutamine õppetöös on suurenenud. • On otsitud ja leitud võimalusi õppetöö osaliseks korraldamiseks väljaspool koolihooneid.	• Erivajadustega laste ning majanduslikult kitsastest oludest pärit laste märkamine ja toetamine. • Formaalse ja mitteformaalse õppe tihedam sidumine.
---	---

Peamised lahendamist vajavad ülesanded, nn kõvad pähklid

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse ülesanne on kõikide õpilaste arengu toetamine ja suunamine, arvestades nende erinevaid võimeid ja huvisid.

3. Koostöö huvirühmadega ja avalikud suhted

Kooli tugevused	Kooli parendusvaldkonnad
• Kooli hoolekogu senine tegevus ja valmisolek panustada kooli arengusse. • Vanematekogu tuumiku tekkimine ja selle soov aidata kaasa koolielu edendamisse. • Koostöö teiste haridus-, kultuuri- ja spordiasutuste ning organisatsioonidega, sh Tartu Ülikool, Eesti Maaülikool, Eesti Lennuakadeemia, Sisekaitseakadeemia, Eesti Põllumajandusmuuseum; Ülenurme Muusikakool, Tartumaa Koolijuhtide Ühendus, Emakeele Selts jt. • Rahvusvaheline koostöö, nt Pierre de Coubertini koolide võrgustikuga, UNESCO ühendkoolidega jt.	• Vilistlaste senisest elavam kaasamine kooli tutvustamisel, arendamisel ja kooli tuntuse ning maine tõstmisel. • Kooli maine tõstmine huvirühmade, eelkõige lastevanemate ja õpilaste seas (see oli 2021. a uuringu järgi riigi keskmisest tulemusest statistiliselt usaldusväärselt madalam). • Koostööpartnerite leidmine, sh ettevõtjate seast. • Lapsevanemate ja kooli vaheline suhtlemiskultuur vajab analüüsimist ja parandamist. • Lapsevanemate esindajatega ühisele arusaamisele jõudmine õpilaste tervisega seotud teemadel, sh nutiseadmete mõõdukas kasutamine, tervislik(um) toitumine ja koolitoit, liikumine vs laste autoga kooli sõidutamine jms.

Peamised lahendamist vajavad ülesanded, nn kõvad pähklid

Õpilaste arenemise tulemuslikumaks toetamiseks on vajalik kooli isikkoosseisu mõtestatud kootöö huvirühmadega: õpilastega, lapsevanematega, vilistlastega, kooli pidajaga.

4. Ressursside juhtimine

Kooli tugevused	Kooli parendusvaldkonnad
- Uus spordihoone ning uuendatud staadion on parandanud kogu koolipere sportimis- ja liikumisvõimalusi. - Koolihoone ümbrusse on rajatud mänguplatsid, koolimaja ümbrus on heakorrastatud. - Algklasside majas on õpilastel liikumis- ja ronimisvõimalusi. - Kooli raamatukogu on otstarbekalt sisustatud ja hästi komplekteeritud ning see on õpilaste seas populaarne koht. - Kool on uuendanud arvutiparki: ostetud on uued tahvelarvutid (60 tk), kahe arvutiklassi ja kõikide klasside lauaarvutid on välja vahetatud; soetatud on interaktiivseid tahvleid; välja on vahetatud aula helivõimendussüsteem.	- Koolihoone ja kommunikatsioonid – eelkõige A-õppehoones – vajavad uuendamist ja konkurentsivõimeliseks kohandamist: kooskõlla viimist kooli arenguvajadustega, energiasäästlikkuse ja keskkonnakaitse põhimõtetega, tervisekaitse ja tuleohutusnõuetega. - Koolihoone on ülerahvastatud, mis süvendab vaimse tervise probleeme. Kool vajab lisaks mõnda klassiruumi, vaikuseruumi, muusikateraapia ruumi; tugispetsialistide tööruume, kus õpilastega privaatsemalt suhelda. - Keskkonnahoiu, tervisliku ja säästva (heaperemeheliku) elulaadi ja arengu põhimõtted tuleb tihedalt siduda kooli igapäevaste tegevustega. - Kooli ümber on vaja rajada täiendavad rattahoidlad. See annab kooliperele võimaluse tervislikuma liikumisvahendi (ratas, tõuks) kasutamiseks; samuti aitab see vältida või vähendada koolihoonete välisseinte kahjustamist. - Kooli digikeskkond tuleb hoida konkurentsivõimelisel tasemel – teha selleks vajalikke uuendusi.

Peamised lahendamist vajavad ülesanded, nn kõvad pähklid

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse edukaks toimimiseks tuleb tagada vajalikud ressursid (vahendid), kavandada praeguste ja uute ressursside säästlik kasutamine ning kindlustada koolis edaspidigi nüüdisaegne, esteetiline, turvaline ja keskkonnasäästlik õpi- ja töökeskkond.

5. Eestvedamine ja strateegiline juhtimine	
Kooli tugevused	Kooli parendusvaldkonnad
- Enamik juhtkonna liikmetest omavad pikaajalist koolitöö ja juhtumiskogemust. Kooli juhtimine on toimunud ladusalt ja tõrgeteta. - Töölase teabe liikumine koolis (koolisiseste juhtimisüksuste vahel) on sujuv.	- Püsiva ja professionaalne isikkoosseisu (õpetajad ja tugispetsialistid) leidmine. Kui kõiki spetsialiste (psühholoog, tööõpetuse õpetaja vm) pole võimalik kooli tööle värvata, tuleb vajalik teenus tellida. - Kooli edastatava teabe analüüsimine ning teavitamise kvaliteedi tõstmine: osa lapsevanematest kurdab info puuduse üle. Teabejuhi ametikoha loomise vajaduse analüüsimine ja ta tööle värbamine, kui see vajalikuks osutub. - Isikkoosseisu enesehindamise oskuste ja võimekuse tõstmine ning nende soov järjepidevalt areneda. - Parandada planeeritavate tegevuste eesmärgistamist, mõtestamist ja tagasisidestamist.
Peamised lahendamist vajavad ülesanded, nn kõvad pähklid Kvaliteetne juhtimiskultuur loob tulemusliku õppe- ja kasvatustegevuseks eeldusi. Juhid, sh õpetajad, annavad oma isikliku tegevuse ja käitumisega eeskuju. Väärtuspõhise kooli kujundamine, järjepidev õppimine, sh kolleegidelt ja õpilastelt; uue katsetamine ning eksimine ei tekita kartusi ega kõhklusid. Koostöine õhkkond, väärtuspõhine koolikultuur toetab kõikide liikmete heaolu ning arengut. See omakorda tõstab kooli mainet: ÜGs soovitakse töötada ning (edasi) õppida.	

2. Arengukava lähtealused ja koostamise kulg.

Ülenurme Gümnaasiumi arengukava 2024–2029 on koostatud kooli järjepideva arengu tagamiseks. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 67 järgi määratleb see dokument kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad aastani 2029. Arengukava esitab ülevaate sellest, kuhu koolipere liikmed tahavad oma arengus pürgida, millisena soovitakse tulevikus kooli näha, milliseid eesmärke soovitakse selleks püstitada, et tagada ÜGs õppe- ja kasvatustegevuse tulemuslikkus ning kooli kestlik areng.

Arengukava koostamisel on teadvustatud õpilaste vajadust omandada teadmised, oskused ja hoiakud, mis aitavad end teostada isiklikus elus, töös ja ühiskondlikus elus. Tähtis on õpilastes arendada üldpädevusi, sh kultuuri- ja väärtuspädevust, ettevõtlikkust, koostöö- ja suhtlemisoskust, õppimisoskust ja kriitilist mõtlemist. Oluline on luua õhkkond, mis tagab õpilaste, aga ka kõigi teistegi osaliste heaolu.

Uue arengukava koostamisel on tuginetud kooli järgmistele eripäradele:

- Koolil on väljakujunenud oma toredad traditsioonid, sh tegutseb mitu koori ja paar liikumisrühma, osaletakse laulu- ja tantsupidudel, toimuvad iga-aastased võimlemis- ja muusikapeod, muusika- ja spordilaagrid, rahvusvahelised mitme kooli (alguses nelja, nüüd kolme kooli) kohtumised, korraldatakse rahvusvahelisi kooliolümpiamänge ja osaletakse teiste korraldatud kooliolümpiamängudel, kestab koostöö rahvusvahelise Pierre de Coubertini koolide võrgustikuga, tegutsetakse UNESCO ühendkoolide võrgustikus (2011. aastast) ja tervist edendavate koolide võrgustikus (1993. aastast). Kool on võimaldanud saavutussportlaste õpinguid.
- Koolil on oma koolilaul ja kooli laagrimarss, lipp ning 1.–5. klassides soovituslik koolivorm ja tekkel.
- Põhikoolis on kolm õppesuunda: reaalsuund, muusikasuund ning spordi- ja terviseedenduslik suund.
- Gümnaasiumiastmes on neli õppesuunda: humanitaar-, reaal-, loodus- ja spordisuund.
- Kool teeb koostööd programmiga Noored kooli (2008). Ülenurme Gümnaasium on olnud 1984. aastast alates Tartu Ülikooli pedagoogilise praktika baasiks.
- Koolis töötab tervisenõukogu, mille eestvedamisel liitus ÜG ennetusliku kiusamisvaba kooli programmiga (2015).
- Kool on liitunud Liikuma kutsuva kooli võrgustikuga (2019). Õpilastele ja koolitöötajatele võimaldatakse kehalist aktiivsust vahetundides, uue spordihoone ja staadioni kasutamise võimalusi ning osalemist sportlikes huviringides.
- Kool on ühinenud programmiga Ettevõtlik kool (2019). See on kaasava õpimetoodika koondnimetus, mis toob kooli rohkem iseseisvat ja ettevõtlikku hoiakut, arendab otsustusvõimet ja ärgitab tegutsemishimu.
- Kool on teinud mitu aastat koostööd Tartu Ülikooli eetikakeskusega ning osaleb Hea kooli võrgustiku töös (Hea kooli edendaja 2019, Hea kooli teerajaja 2017, Hea kooli rajaleidja 2015).
- Regulaarselt on üllitatud kooli almanahhi „Aja märgid“.
- Koolil on oma koolimuuseum.

Ülenurme Gümnaasiumi arengukava koostamisel oli võimalus osaleda kõikidel osapooltel: koolitöötajatel (nii ainesektsioonide kaudu kui ka personaalselt), õpilastel (õpilasesinduse kaudu, samuti hoolekogu kaudu), lapsevanematel (hoolekogu ning vanematekogu kaudu) ning kooli-
pidajal. Arengukava koostamisel osalesid kooli juhtkond, õpetajad jt koolitöötajad, sh aine-
seksioonid, õpilasesinduse, hoolekogu ja vanematekogu liikmed ning kooli pidaja esindajad.

Kooli uue arengukava koostamise tegevused olid järgmised:

Koolipidaja esindajad ja kooli direktor on arengukava teemal kohtunud mitmel korral:

- Kambja vallavalitsuse esindajate ja ÜG direktori kohtumisel 01.08.2022. a väljendas valla-
valitsus soovi, et 2022. aasta lõpul, mil Kambja valla arengukava on valminud, alustataks
kooli sisehindamise aruande koostamisega.
- Kambja valla haridusnõunik ja ÜG direktor arutasid 23.08.2022. a kooli arengukava
koostamise üldiseid põhimõtteid.
- Kambja vallavalitsuse esindajad ja ÜG direktor arutasid 03.10.2022. a teiste teemade
kõrval kooli arengukavaga seonduvat.
- Kambja vallavalitsuse esindajad ja ÜG direktor arutasid 28.11.2022. a kooli uue arengu-
kavaga seonduvat. Lepiti kokku mõnes üldpõhimõttes: arengukava kestuseks on viis-kuus
(5–6) aastat, selle tekst ei tohiks olla liiga pikk, eesmärgid peaksid olema täidetavad,
fookusi võiks olla 4–5 ning sisaldaksid mh õpetajate kvalifikatsiooni, töötajate märkamise
ja tunnustamise ning õppekava uuendamise teemasid.
- ÜG uue arengukava koostamise kavast ja koostöösoovist anti teada kooli **lastevanemate
üldkoosolekul** 29.09.2022. a.
- ÜG direktor osales 21.10.2022 OÜ Merleconsi (Tarmo Salumaa) juhitud kooli arengukava
koostamise teemalisel täienduskoolitusel.

ÜG sisehindamise aruande 2019–2022 koostamisest:

- ÜG sisehindamise aruande koostamise, täiendamise, toimetamise ja tutvustamisega
seonduvat arutati korduvalt kooli juhtkonna koosolekutel: 07.11.2022, 14.11.2022,
21.11.2022, 28.11.2022, 05.12.2022, 09.01.2023, 16.01.2023, 23.01.2023.
- Sisehindamise aruande koostamist juhtis õppealajuhataja Maili Mesipuu, kes tugines aine-
seksioonide aruannetele. Õppealajuhatajat toetasid mõne teema puhul kooli projekti- ja
arendusjuht Susan Sasorin ning raamatukogu juhataja Marje Vösso.
- Kõikidel koolitöötajatel oli 16.12.2022 – 09.01.2023 võimalus sisehindamise aruannet
täiendada.

- Sisehindamise aruannet tutvustati ja arutati ÜG hoolekogu koosolekutel 14.12.2022 ja 19.01.2023 ning õppenõukogu koosolekul 17.01.2023.
- **Kooli juhtkond** on uue **arengukava koostamisega seonduvaid** teemasid arutanud oma koosolekutel 06.03.2023, 15.03.2023, 20.03.2023, 27.03.2023, 03.04.2023, 10.04.2023, 08.05.2023, 15.05.2023 ja 05.06.2023. Lisaks pidasid arengukava teemal omavahel mitu korda nõu direktor ja õppealajuhatajad.
- Ülenurme Gümnaasiumi arengukava olulist osa – kooli väärtusi – arutati kooli direktori kohtumisel **vanematekoguga** 11.10.2022. a koosolekul.
- Kooli direktor edastas 09.12.2022 Stuudiumi vahendusel kõikidele lapsevanematele vanematekogu koostatud küsitlusvormi kooli väärtuste ja eesmärkide kohta. Küsitlus kestis 09.–16.12.2022. Vanematekogu koostas küsitluse tulemustest kokkuvõtte ning edastas selle 31.01.2023 direktorile.
- Aprilli lõpul 2023 esitasid ainesektsioonid direktorile arengukava mustandi kohta oma kommentaarid.
- 03.05.2023. a edastas vanematekogu arengukava mustandi kommentaarid direktorile.
- ÜG arengukava mustandit arutati kooli **hoolekoguga** 17. 04.2023. a koosolekul.
- **Õpilasesindus** arutas 12.05.2023 koosolekul arengukava mustandit – eelkõige moto, missiooni, visiooni ja väärtustega seonduvat. Moto puhul eelistasid õpilased sõnaga 'nurm' seotud vanasõnu.
- **Vanematekogu** esindaja Age Rosenberg ja kooli direktor arutasid 16.05.2023. a arengukava mustandi täiendamist.
- 17.05–05.06 koostas direktor saadud tagasiside põhjal arengukava versiooni nr 2, mida arutati kooli juhtkonna 05.06 koosolekul. Seejärel täiendas direktor taas arengukava projekti.
- ÜG **õppenõukogu** arutas 08.06.2023. a koosolekul arengukava täiendatud versiooni.
- ÜG arengukava projekt nr 2 edastati 22.06.2023. a arvamuse avaldamiseks nii hoolekogule, vanematekogule kui ka Kambja vallavalitsuse esindajatele.
- 21.08.2023. a esitas vanematekogu arengukava projekti nr 2 kohta koolile oma seisukohad.
- 25.08.2023. a esitasid ÜG ainekomisjonid arengukava mustandi nr 2 kohta oma seisukoha.
- 31.08.2023. a edastas Kambja valla haridusnõunik arengukava mustandi nr 2 kohta oma märkused ja ettepanekud.
- 30.08.2023. a arutati arengukava mustandit nr 2 **ÜG õppenõukogul**, projektis esitatud kooli põhiväärtused kiideti heaks ning arengukava volitati toimetama kooli juhtkond koos ainekomisjonide esimeestega.

- Õpilasesindus valis oma 13.09.2023. a koosolekul välja ÜG moto.
- Direktor koostas laekunud märkuste põhjal septembris arengukava projekti nr 3.
- 27.09.2023. a toimus ainekomisjonide esindajate ja juhtkonna koosolek, kus arutati arengukava projekti nr 3. Ainekomisjonid said ülesande arengukava tekst veel kord läbi lugeda ning koos kolleegidega läbi arutada ning hiljemalt 13.10.2023. a kooli juhtkonnale oma parandusettepanekud esitada.
- 17.10.2023. a tutvustas kooli direktor ÜG arengukava projekti **Kambja valla hariduskomisjonile**.
- ÜG **õppenõukogu** kiitis 18.10.2023. a kooli arengukava projekti heaks.
- ÜG **hoolekogu** kiitis 20.11.2023. a kooli arengukava projekti heaks.
- ÜG **õpilasesindus** kiitis kooli arengukava projekti 22.11.2023. a heaks.

Arengukava koostamisel on tuginetud alljärgnevatele dokumentidele:

- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus.
- Lastekaitseseadus.
- Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035.
- Kambja valla arengukava 2022–2030.
- Kambja valla arengukava, eelarvestrateegia ning valdkondlike ja hallatavate asutuste arengukavade koostamise kord.
- Ülenurme Gümnaasiumi põhimäärus.
- Ülenurme Gümnaasiumi arengukava 2019–2022.
- Ülenurme Gümnaasiumi sisehindamise aruanne 2019–2022.
- Üldhariduskoolide 2021. aasta rahuloluküsitluse tulemused. Aruanne. Kaja Lutsoja, Jelena Matina, Marit Rebane.

Võrdlusmaterjalina on kasutatud Eesti erinevate koolide arengukavasid: Jõgevamaa Gümnaasiumi arengukava 2018–2021; Jüri Gümnaasiumi arengukava 2022–2025; Kihnu Kooli arengukava 2022–2025; Mart Reiniku Kooli arengukava 2022–2026; Pärnu Koidula Gümnaasiumi arengukava 2017–2021; Randvere kooli arengukava aastateks 2019–2024; Ristiku Põhikooli arengukava 2022–2027; Tallinna Arte Gümnaasiumi arengukava 2022–2025; Tallinna XXI Kooli arengukava 2022–2027; Tallinna Toomkooli missioon, visioon ja väärtused⁶; MTÜ Tartu Luterliku Peetri Kooli arengukava 2023–2025; Viimsi kooli arengukava 2019–2023; Viljandi Jakobsoni kooli arengukava 2021–2025.

⁶ „Kaheksanda sajandi lävepakul. Tallinna Toomkool 1319–2019“. Tallinna Toomkool 2019. Koostaja Priit Rohtmetes

Arengukavas sisalduvate fotode autor: Jüri Luht

Arengukava tegevuskava elluviimiseks vajalik raha kavandatakse kooli iga-aastases eelarves.

3. Haridusvaldkonna peamised suundumused ja võimalikud riskid.

Arengukava koostamisel on teadvustatud haridusvaldkonna olulisi suundumusi. Need on esitatud kahes strateegilises dokumendis: „**Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035**“ ning „**Kambja valla arengukava 2022–2030**“.

„**Haridusvaldkonna arengukavas 2021–2035**“ on sõnastatud üldeesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.

Nimetatud üldeesmärgini jõudmist suunavad kolm strateegilist eesmärki:

1. Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemete ja -liikide vahel.
2. Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.
3. Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

„**Kambja valla arengukava 2022–2030**“ on teise väljakutsena (proovikivina) esile toonud: Igale lapsele tema arengut toetava kvaliteetse hariduse võimaldamine, mis loob eeldused eneseteostuseks ja elukestvaks õppeks.

Nimetatu lahendamiseks on püstitatud eesmärk: Vallas väärtustatakse haridust. Lasteaia- ja koolikoht on igale lapsele olemas. Õpetajad vastavad kvalifikatsioonile ja on motiveeritud.

Tulevikku on suunatud strateegiline eesmärk E2: Kvaliteetne haridus. Igale lapsele võimaldatakse tema arengut toetav haridus, mis loob eeldused eneseteostuseks ja elukestvaks õppeks. Vallas on aktiivselt toimivad ja mitmekülgsed võimalusi pakkuvad noortekeskused ning kodukohta hindavad noored.

Valla arengukava valdkondlike eesmärkide ja tegevuste peatükis on esimesena (ptk 3.1) nimetatud haridust ja noorsootööd: Arengu aluseks on hea haridus, mida Kambja vallas kõrgelt väärtustatakse.

Väljakutsena on nimetatud mh järgmist:

- Hariduslike erivajadustega laste õpetamiseks on loodud vajalikud võimalused.
- Rajatud on õpetaja professionaalsust ja õppija arengut toetav süsteem.
- Koolivõrgu korrastamine.
- Huviharidus ja -tegevus on mitmekesine, kvaliteetne ja oma vallas igal pool kättesaadav.

Arengukava koostamisel on hinnatud mh riske, mis selle rakendamise perioodil võivad takistada seatud eesmärkide täitmist. Allpool on esitatud mõned olulisemad riskid ja tegevused nende juhtimiseks.

- Õpetajate ja tugispetsialistide vähesus ja nende volavus. Riski neutraliseerimiseks on vajalik uuendada õpetajate toetus- ja arendussüsteemi, muuta palgad konkurentsivõimelisemaks ning pakkuda sõbralikku, nüüdisaegset ja innovaatilist töökeskkonda.
- Riigi ja valla majanduslikust olukorrast jm mõjuritest tingitud ebapiisav või ebaühtlane rahastamine, mis ei võimalda arengukava realiseerida ega tagada õppe- ja kasvatus-tegevuse kvaliteeti. Riski osalisekski kõrvale juhtimiseks on võimalik lükata koolihoonete, eelkõige A-korpuse parendamine mõneks ajaks edasi, tõsta huvihariduse teenuste hinda ning tõsta spordirajatiste ja kooliruumide väljarentimise hinda.
- Tõrvandi kooli rajamine vähendab aastatega järk-järgult Ülenurme Gümnaasiumi õpilaste arvu põhikoolis, millega kaasneb tõenäoliselt kooli isikkoosseisu mõningane vähenemine. Õpilaste arvu liiga kiire vähenemine on siiski võimalik risk. Selle juhtimiseks on vaja arendada ja tugevdada seniseid õppesuundi ning suurendada vastuvõttu gümnaasiumi-astmesse. Samuti on tähtis koostöö Tõrvandi kooliga, et selle tublid lõpetajad jätkaksid oma õpiteed Ülenurme Gümnaasiumis. Vajalik on kooli materiaal-tehnilise baasi märgatav uuendamine, et suuta riigigümnaasiumidele konkurents pakkuda.